

ایجاد دفتر نیروهای مسلح در دانشگاه توجیهی ندارد

وزیر پیشین علوم در گفتوگو با «اعتماد» زوایای مختلف ورود نیروهای نظامی به دانشگاه‌ها را بررسی می‌کند

نیروهای امنیتی تحت شرایطی می‌توانند به دانشگاه ورود کنند ولی نیروهای «نظامی» نه!

حمیدرضا خالدي

این روزها، بعد از ورود چندین باره نیروهای انتظامی به دانشگاه‌هایی که در آنها دانشجویان منتقد، تجمع‌های اعتراضی برگزار می‌کردند و برخورد با آنها واکنش‌های افکار عمومی به این اقدام را به همراه داشت، وزیر علوم به یک‌باره اعلام کرد که قرار است دفاتر ویژه نیروهای مسلح در دانشگاه‌ها راه‌اندازی شود. وی در تشریح علت این اقدام گفت: با این کار تعامل و همکاری بین نیروهای مسلح و دانشگاه‌ها بسیار بهتر انجام خواهد شد. با این حال ایجاد این دفاتر آن‌هم در حالی که نیروهای امنیتی به خاطر قانون منع ورود به دانشگاه‌ها به شدت زیر ذره‌بین افکار عمومی هستند، خود باعث اما و اگرهای فراوانی شده است. اینکه آیا واقعا هدف از ایجاد چنین دفاتری تقویت همکاری بین نهادهای نظامی با دانشگاه‌ها در بخش‌های پژوهشی است یا مفری است برای حضور آنها در دانشگاه‌ها و کنترل شرایط داخل محوطه آنها؟ دکتر منصور غلامی، وزیر اسبق وزارت علوم در گفتوگو با «اعتماد» به نکات قابل تاملی در این زمینه اشاره می‌کند که می‌تواند بسیار قابل تامل باشد.

آقای دکتر، در چند روز اخیر خبری منتشر شد که حکایت از

راه اندازی دفاتر نیروهای مسلح در دانشگاه‌ها داشت؛ خبری که گرچه با واکنش‌های فراوانی همراه بود اما در نهایت وزارت علوم و برخی از همفکران دولت، به طرفداری از آن برآمدند و اعلام کردند که این دفاتر فقط در راستای تعامل بین دانشگاه و نیروهای مسلح برای انجام پژوهش‌های مشترک ایجاد می‌شود. اما اصرار بر راه‌اندازی چنین دفاتری آن‌هم در شرایطی که ورود نیروهای مسلح در ناآرامی‌های اخیر به دانشگاه‌ها با نقدهایی جدی همراه بوده است کمی تامل‌برانگیز است. این را قبول ندارید؟

تاجایی‌که من اطلاع دارم و در اخبار هم همین منتشر شده، گویا این دفاتر برای تسریع در همکاری‌های پژوهشی بین دانشگاه‌ها و نیروهای مسلح ایجاد شده است که البته چیز جدیدی نیست و قبلاً هم وجود داشته است.

خب اگر قبلاً وجود داشته، چرا الان و در این برهه حساس تازه دولت به فکر راه‌اندازی این دفاتر در دانشگاه‌ها افتاده است؟! همان‌طور که گفتم همکاری تحقیقاتی و پژوهشی بین دانشگاه و نیروهای مسلح و وزارت دفاع چیز تازه‌ای نیست. حتی در زمان جنگ در دانشگاه‌ها معاونتی با عنوان معاونت جنگ وجود داشت. در زمان ما هم این همکاری‌ها بود. یعنی نماینده وزارت دفاع یا نیروهای مسلح به دانشگاه معرفی می‌شدند و پروژه‌های مشترک را جلو می‌بردند. اما هیچ‌وقت دفتری در دانشگاه نداشتند! بله.

خود شما در دوره وزارت‌تان هیچ‌وقت پیشنهادی برای راه‌اندازی چنین دفاتری نداشتید؟ نه، چون اصلاً نیازی هم نبود.

از دید شما که روزگاری بالاترین مقام مدیریتی وزارت علوم بودید، اینکه در هر دانشگاهی یک دفتر ارتش و سپاه و بسیج و... تشکیل شود، واقعاً توجیه علمی-پژوهشی دارد؟ مگر ما چقدر پروژه تحقیقاتی مشترک داریم که بخواهیم این‌همه دفتر ایجاد کنیم؟! بله.

راستش را بخواهید من هم ضرورت چنین تصمیمی را متوجه نمی‌شوم. چون همان‌طور که گفتم همان نمایندگان که نیروهای مسلح معرفی می‌کردند، به راحتی می‌توانست جوابگوی هدایت و پیشبرد پروژه‌های مشترک باشد. حالا اینکه چرا آقایان این‌همه اصرار دارند که چنین دفاتری را ایجاد کنند، باید از خودشان پرسید!

ولی قبول دارید که در این برهه حساس، ایجاد چنین دفاتری واقعاً سوال‌برانگیز است؟

بله. به هر حال اگر هم این دفاتر واقعاً با هدف انجام امور مشترک تحقیقاتی و پژوهشی ایجاد شده باشند، به نظرم باید مسوولان با درک

شرایط حساس کنونی محتاطتر و سنجیده‌تر عمل کنند. وقتی کار با معرفی يك نماينده ساده حل میشود چه نیازی به دفتر و خدم وحشم است؟

اگر اجازه دهید نقبی هم به اتفاقاتی که در چند روز گذشته در دانشگاه‌ها و در جریان ناآرامی‌های اخیر رخ داده، بزنیم. به نظر شما برخوردی که در دانشگاه‌ها با دانشجویان معترض میشود، برخورد قابل قبولی است؟

ببینید، از قدیم دانشگاه‌ها شاهد تنش‌ها و ناآرامی‌های ناشی از اعتراض دانشجویان بوده و هست. چه از باب انتقادهایی که دانشجویان دارند و چه از باب اینکه بالاخره دانشجویان، جمعیت جوانی از این کشور هستند که بسته به مقتضای جوانی خود رفتارها و واکنش‌های خاصی را بروز می‌دهند. ولی در هر صورت باید این انتقادهای مدیریت شود نه اینکه با آنها برخورد شود!

براساس قانون ورود نیروهای مسلح به دانشگاه‌ها ممنوع است. پس چطور نیروهای امنیتی به راحتی وارد برخی دانشگاه‌ها شده و با دانشجویان برخورد می‌کنند؟

بله. ورود نیروهای نظامی به دانشگاه‌ها ممنوع است. اما به هر حال برخی مواقع نیروهای نظامی یا امنیتی با لباس شخصی و بین مراجعان و دانشجویان وارد دانشگاه می‌شوند که نمی‌شود آنها را شناسایی و از ورودشان ممانعت کرد.

یعنی دانشگاه و مدیریت آن، در بحث ورود نیروهای مسلح به دانشگاه‌ها، هیچ‌کاره‌اند؟

من چنین چیزی نگفتم. برای ورود نیروهای نظامی به دانشگاه‌ها، ابتدا باید مسوولان آن نهادهای نظامی با حراست دانشگاه هماهنگ کنند و حراست هم از مدیریت دانشگاه کسب تکلیف کند تا اگر وی اجازه داد، نیروهای انتظامی بتوانند وارد دانشگاه شوند. در واقع بحث امنیت دانشگاه تماماً با حراست است.

پس چطور نیروهای «امنیتی» با این حجم گسترده وارد دانشگاه‌ها میشوند؟

موضوع نیروهای امنیتی با نیروهای نظامی متفاوت است. اگر نیروهای امنیتی بخواهند وارد دانشگاهی شوند باید وزارت اطلاعات یا نهادهای امنیتی مرتبط با حراست دانشگاه و ریاست آن هماهنگ کنند و وارد شوند. البته بستگی به شرایط دارد. یعنی ممکن است بسته به شرایط نیروهای امنیتی تحت شرایطی به دانشگاه‌ها بدون مجوز هم ورود پیدا کنند. آن‌هم وقتی که پای امنیت جامعه و کشور در میان است که تازه آن‌هم شرایط خاص خودش را دارد.

یعنی الان این‌همه نیروی مسلحی که پس از هر اعتراضی در دانشگاه‌ها،

وارد حریم آنها میشوند، چطور دست به چنین اقدامی میزنند؟
گفتم که یا باید مجوز داشته باشند یا اینکه به بهانه شرایط خاص امنیتی وارد دانشگاه‌ها میشوند. من هم در حال حاضر از آنجایی که مثل شما از دور مسایل را دنبال می‌کنم دقیقاً نمی‌دانم این ورود به دانشگاه‌ها براساس چه ساز و کاری صورت می‌گیرد.
من هنوز جواب یک سوالم را نگرفته‌ام. اینکه با این تفاسیلی که شما تعریف کردید، گویا روسای دانشگاه‌ها عملاً در مورد ورود نیروهای امنیتی به دانشگاه‌ها هیچ کاره‌اند!
نه. اینطوری هم نیست که شما برداشت می‌کنید! به هر حال ریاست دانشگاه در جریان هست. اکثراً هم ورودهای رسمی نیروهای نظامی با مجوز وی انجام می‌شود. ولی در برخی از مواقع هم وقتی که پای مسایل امنیتی در بین است، گرچه وی در جریان قرار می‌گیرد ولی از آنجایی که اولویت با برقراری آرامش و نظم در دانشگاه و جامعه است، با اینکه وی در جریان قرار می‌گیرد اما عملاً مدیریت کار با نیروهای امنیتی است.

منبع: روزنامه اعتماد 3 آبان 1401 □□□□□□